

Komunikat Jury konkursu „Niepokorni w XX wieku”

Temat jedenastego konkursu w programie „Historia Bliska”, adresowanym do młodzieży szkół średnich i gimnazjów, brzmiał: „Niepokorni w XX wieku”. Temat ten został przez Fundację im. Stefana Batorego i Ośrodek KARTA ogłoszony w czerwcu 2006.

Nadesłano 275 prac (147 zespołowych i 128 indywidualnych) autorstwa 518 uczniów (63 procent stanowią dziewczęta, a więc nastąpił około 10-procentowy wzrost liczby uczestniczących chłopców) — ze 157 szkół, z 94 miejscowości całej Polski (w tym z województw śląskiego i wielkopolskiego przysłano taką samą liczbę, a w sumie aż 36 procent wszystkich prac). Znaczącą liczbę — 31 procent — prac nadesłano z gimnazjów; 22 procent wszystkich prac pochodzi ze szkół uczestniczących w konkursie po raz pierwszy; 6 prac nadesłano bez pośrednictwa szkoły. Uczniom towarzyszyło 175 opiekunów, w większości nauczycieli.

Autorom udało się pokazać plejadę bohaterów prawdziwie niepokornych w całym, skomplikowanym historycznie XX wieku. Dominujące liczebnie były sylwetki działaczy opozycji lat 80. — autorzy odkrywali w pokoleniu swoich rodziców niepokornych członków „Solidarności” czy NZS-u, zwłaszcza ich podziemnych struktur w stanie wojennym — często ludzi całkowicie nieznanymi lub zapomnianymi, których nonkonformistyczne postawy godne są dostrzeżenia i opisanie. Sięgali także do pokolenia dziadków i pradziadków — pokazując uczestników wydarzeń przełomowych dla Polski lat 1976, ’70, ’68, ’56, a także niezłomnych partyzantów, którzy po wojnie nie złożyli broni, czy członków nielegalnych organizacji młodzieżowych w latach stalinowskich. Znaczące grupy bohaterów stanowią: nauczyciele we wszystkich epokach, szczególnie jednak aktywni w tajnych strukturach oświatowych czasu wojny; żołnierze armii podziemnej, drogo płacący za swoją działalność pod oboma okupacjami; księża walczący z reżimem komunistycznym. Nieliczne sylwetki niepokornych z początków wieku to uczestnicy strajków szkolnych 1906 roku, powstańcy wielkopolscy, walczący o polskość działacze plebiscytowi na Śląsku czy twórcy banku polskiego w zaborze pruskim.

Nadesłane prace wskazują jednak na dość częstą trudność z interpretacją słowa „niepokorność”. Nie wszyscy uczestnicy konkursu sięgnęli po instrukcję, w której organizatorzy próbowali pomóc w zrozumieniu tematu. A był on — co trzeba przyznać — poważnym wyzwaniem intelektualnym. Opisywano więc ludzi dzielnych, odważnie (nawet ryzykując życiem) wypełniających swoje obowiązki w chwilach trudnych czy dramatycznych dla ojczyzny. Albo ludzi prawych, wiernych ideałom, niezłomnych w swoim działaniu czy po prostu rzetelnie wykonujących swoją pracę. Nie zawsze jednak oznaczało to postawą nonkonformistyczną, podobnie — nie musiała jej wyrażać ekscentryczność czy po prostu wyrazista osobowość artysty.

Zbyt często stosowano podejście biografistyczne — rekonstruowano szczegółowo losy bohaterów bez eksponowania takiej ich postawy, dzięki której zasługiwać mogli na miano niepokornych swojego czasu, lub bez pokazywania kontekstu rzeczywistości, na którą się nie godzili. Czasem praca zyskiwała wymiar hagiograficzny, w którym nawet dziecięcy upór czy młodzieńczy bunt przeciw rodzinie miał znamionować niepokorność bohatera. Często też jedynie oddawano głos bohaterom, by opowiedzieli o swoim „niepokornym życiu”, bez krytycznej analizy materiału. Te, niekiedy bardzo interesujące źródła, nie mogły jednak uzyskać wysokiej oceny jako prace konkursowe uczniów. Zdarzało się też podawanie jako własnych znaczących fragmentów tekstów skopiowanych z internetu, nawet tekstów osób związanych ze szkołą (np. pracy naukowej nauczyciela-opiekuna). Przesłano także prace, które zdecydowanie budziły wątpliwość co do autentyczności autorstwa. Niekiedy tego typu sytuacje prowadziły do dyskwalifikacji pracy przez Jury.

Podsumowując, Jury oceniło jednak poziom konkursu jako wysoki i bardzo wyrównany — stąd znacząca liczba prac wyróżnionych.

Zgłoszone prace Jury analizowało i oceniało dwuetapowo. Jury Nominujące stanowiło 11 historyków — pracowników i współpracowników Ośrodka KARTA. O ostatecznym przyznaniu nagród zdecydowało Jury Finałowe, w składzie: Anna Radziwiłł, Zbigniew Gluza, Jacek Kochanowicz, Andrzej Paczkowski i Tomasz Szarota.

Przyznano: 12 nagród I, II i III stopnia (7 zespołowych i 5 indywidualnych); 35 wyróżnień I stopnia (24 zespołowe i 11 indywidualnych), a także 58 wyróżnień II stopnia (28 zespołowych i 30 indywidualnych w postaci książek wysyłanych pocztą).

Nominowano łącznie 105 prac 213 autorów. Przyznano również 9 nagród pieniężnych dla nauczycieli — opiekunów prac, a także wyróżnienia honorowe (dyplomy i książki) dla opiekunów wszystkich prac nagrodzonych i wyróżnionych.

Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

Nagrody I zespołowa (2700 zł)

Anna Jasiak, Natalia Lach z XIII LO w Zespole Szkół (ZS) Ogólnokształcących nr 7 w Szczecinie za pracę *Gwizdać każdy frajer potrafi. O „wykorzystanych szansach” i „pierwszym powstaniu bez krwi” oczami Lechosława Goździka* — legendarnego przywódcy robotników z 1956 roku (opiekun: Halina Durajczyk)

indywidualna (2200 zł)

Marcin Perzanowski z XXIV Liceum Ogólnokształcące (LO) im. Jana Pawła II w Krakowie za pracę *Uczciwość, wolność, solidarność — świat Wandy Żychowskiej, niepokornej nauczycielki, przewodniczącej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność” Regionu Małopolska* (bez opiekuna)

II nagrody zespołowa (2100 zł)

Marta Baranowska, Karolina Kunicka, Bartłomiej Wajnert z XIII LO w ZS Zawodowych nr 5 im. Aleksandra Fredry we Wrocławiu za multimedialną prezentację *Wciąż jeszcze żyją wśród nas ludzie prawi...*, pokazującą sylwetkę Marka Muszyńskiego, działacza „Solidarności” na Politechnice Wrocławskiej (Paweł Nowak)

indywidualne (1700 zł)

Joanna Szczyrzyca z II LO w ZS Ogólnokształcących nr 3 im. Walerego Wróblewskiego w Gliwicach za pracę *Portrety bez ram — historie osób, które nie mieściły się w systemie. Śląsk i Podbeskidzie w latach 1980–89* (Marek Trojan)

Marcin Sanetra z LO w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie za pracę *Dziewięćdziesięciu moich agentów. Rozmowy z Józefem K.* — analizę biografii członka Zarządu Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność” (bez opiekuna)

III nagrody zespołowe (1500 zł)

Karolina Sobczak z Gimnazjum nr 44 im. gen. M. Zaruskiego w Poznaniu oraz **Szymon Balcerek, Michał Kwiatek, Urszula Tokarska** z Gimnazjum nr 2 im. Jakuba Krauthofera-

Krotowskiego w Mosinie za pracę *Głowę nosiliśmy wysoko — niepokorni w Mosinie w XX wieku* — analizę postaw wielu ludzi przeciwstawiających się rzeczywistości w różnych momentach historii: od strajku szkolnego 1906 po „Solidarność” lat 80. (Anita Plumińska-Mieloch)

Katarzyna Biegluk, Sylwia Głogowska z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *Młodzieżowy Komitet Obrony Społecznej i Białostockie Grupy Oporu jako przejaw niepokornej postawy młodzieży białostockiej w ostatnich latach PRL-u* (Piotr Liedke)

Gabriela Czechowska, Anna Materna, Dawid Ogonowski z Gimnazjum nr 9 im. św. Królowej Jadwigi w Rzeszowie za pracę pokazującą ośmioosobową rodzinę Ulmów z Markowej — zamordowaną za ukrywanie grupy Żydów (dr Krzysztof Żarna)

Michał Beer, Justyna Blacharska, Izabela Waciak, Ewelina Chanas z II LO im. prof. K. Morawskiego w Przemyślu za pracę poświęconą Ryszardowi Siwcowi, który dokonał samospalenia w proteście przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w 1968 roku (Janina Nowak, Leszek Włodek)

Przemysław Grobelny z LO im. św. Marii Magdaleny, **Jarosław Grobelny** z VIII LO w Poznaniu za pracę *Seksualistka — o zmianach w seksualności polskiej w latach 70. XX wieku*, poświęconą Michalinie Wiśłockiej — autorce „rewolucyjnej” Sztuki kochania (Anita Plumińska-Mieloch)

indywidualne (1200 zł)

Tomasz Michał Rudowski z VIII LO im. Króla Władysława IV w Warszawie za pokazanie sylwetek Jerzego Grygolunasa i Romana Klewina — artystów, którzy „walczyli z gnuśnością, konformizmem i nietolerancją własnych środowisk” (Ewa Jażdżewska-Goldstein)

Katarzyna Zienkiewicz z III LO w ZS im. Jana Wyżykowskiego w Głogowie za pracę poświęconą życiu zawodowemu geologa Jana Wyżykowskiego — odkrywcy złóż miedzi, który prowadził badania mimo zakazu władz państwowych (Leszek Łuka)

Wyróżnienia I

zespołowe (800 zł)

Adrianna Błachno, Milena Kupiec, Marcin Pieniążek, Emilia Tomaszewska z Gimnazjum nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Wyszku za pracę pokazującą postawy członków konspiracji w okresie II wojny oraz działaczy wyszkowskiej „Solidarności” (Barbara Kobiałka)

Natalia Korczykowska, Karolina Spólnik z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w Jaśle za pracę poświęconą bł. ks. Władysławowi Findyszowi — ofierze prześladowania za wiarę w latach 60. (Wiesław Hap)

Karina Kubacka, Renata Marchewka, Marta Rzepecka, Agnieszka Stanisławska z I LO im. T. Kościuszki w Koninie za wysiłek badawczy w rekonstrukcji losów niepokornych z okresu okupacji hitlerowskiej (Arleta Kędziora-Kurz)

Patrycja Kozłowska, Joanna Mikołajczak z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za opowieść o ks. Leonie Stępiaku więzionym w Dachau i Gusen za stawianie oporu okupantowi (Janusz Grupiński)

Michał Grabowski, Agata Wieczorek z Gimnazjum nr 44 im. gen. M. Żaruskiego w Poznaniu za pracę *Wierni tradycji — niepokornymi w Kościele katolickim?*, pokazującą działalność Tradycjonalistów (nieprzyjmujących reform II Soboru Watykańskiego) na terenie Wielkopolski (Anita Plumińska-Mieloch)

Małgorzata Balcerzak, Anna Lizak, Magdalena Pytłowska, Martyna Stankiewicz z

Katolickiego LO im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Szczecinie za pracę Niepokorni z Grodu Gryfa o działaczach opozycji lat 80. (Tomasz Kenar)

Mateusz Juszczyk, Kamil Kwilosz, Tomasz Pachana z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w Jaśle za pracę *Po prostu... „Hubal” — niepokorny i „szalony major” rodem z Jasta* (Wiesław Hap)

Natalia Faron, Karolina Kijak, Urszula Napierała, Paulina Niedźwiecka, Dagmara Stefaniak z I LO im. Księcia Bolka I w I ZS Ogólnokształcących w Jaworze za pracę *Piosenka miernikiem niepokorności na ziemi jaworskiej*, pokazującą różne postawy buntu artystycznego (Dariusz Drzał, Władysław Woźniakiewicz)

Dawid Ryczek, Joanna Jurasz z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę (...) *com czynił, czyniłem dla Polski i ku jej chwale* — historię partyzantów z oddziału NSZ „Bartek” zamordowanych w 1946 przez Urząd Bezpieczeństwa (Renata Sowa)

Róża Kapska, Marta Kaptur, Karolina Kicińska, Katarzyna Kociemba, Aleksandra Myszkowska z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pokazanie sylwetek niepokornych trzech pokoleń: uczestnika powstania wielkopolskiego, żołnierza II wojny i działacza „Solidarności” (Janusz Grupiński)

Ewa Kruszewska, Joanna Łopka z Gimnazjum nr 44 im. gen. M. Żarskiego w Poznaniu za pracę *Przystanki na drodze do wolności, czyli pracownicy MPK upominają się o swoje prawa* — o uczestnikach „wydarzeń poznańskich 1956 roku” (Anita Plumińska-Mieloch)

Anna Rakoczy, Agnieszka Talko-Hryniewicz z Gimnazjum nr 9 w Koszalinie za pracę *Niepokorni my — pokorni oni* konfrontującą działaczy opozycji lat 80. z obrońcami reżimu i stawiającą pytania o życiową cenę niepokorności (Lechosław Warzyński, Agnieszka Rakoczy)

Anna Balińska, Monika Grasewicz, Aneta Ignatowicz z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę pokazującą, że brak pokory jest stałym elementem życia wybitnych pedagogów Sokólszczyzny z okresu II RP, z czasów okupacji sowieckiej i niemieckiej oraz PRL-u (Zofia Moździerska)

Bartosz Maury, Dawid Olejniczak, Marta Zwierz z I LO im. J. Kompały i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim za opowieść o 50 latach pracy nauczyciela — niepokornego od II RP do PRL-u (Piotr Grabarz)

Szymon Pruszyński, Emilia Zalewska z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *Wbrew systemowi. Historia Józefa Nowaka — działacza białostockiej „Solidarności”* (Piotr Liedke)

Damian Kwirąg, Paulina Olsza, Magdalena Laskowska z LO z Oddziałami Integracyjnymi im. Mieszka I w Świnoujściu za pracę *Obywatel Możejko* — reportaż z poszukiwania prawdy o działaczu „Solidarności” ze Świnoujścia, budzącym kontrowersje swoją postawą nieustającego buntownika (Ewa Kowalska)

Magdalena Artysiewicz, Paulina Błażejewska, Sylwia Filińska, Natalia Koksztys, Anna Pochwała z XIII LO im. A. Fredry we Wrocławiu za pracę *Nieposkromieni i solidarni* o pięciu działaczach wrocławskiej „Solidarności” i za odwagę poddania niepokorności ocenie (Paweł Nowak)

Joanna Iwańska, Joanna Michalska z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać* o działaczach „Solidarności” nauczycielskiej w Grudziądzu (Aleksandra Życzyńska, Ewa Biedrzycka)

Ewa Stojek, Justyna Szybowska, Zofia Szybowska z Gimnazjum nr 16 w ZS Ogólnokształcących nr 7 w Szczecinie za odwagę zmierzenia się z niepokornością uznanych autorytetów — rozmowę z Władysławem Frasyniukiem o postawach buntu w różnych sytuacjach (Halina Durajczyk)

Anna Janiec, Magda Kiszczuk, Karolina Kondrat z Gimnazjum nr 1 w Świdniku za pracę *W obronie katolickich wartości... Ksiądz Józef Bieńkowski z Kazimierzówki koło Świdnika w*

materiałach lubelskiej bezpieki (dr Janusz Stefaniak)

Małgorzata Banach, Sylwia Kapusta, Aleksandra Kołodziejek z LO im. M. Skłodowskiej-Curie w Rykach za pracę *Oni naznaczali historię własną krwią — sylwetki partyzantów z oddziału „Orlika” i „Zagona”* (Grażyna Szlendak)

Aleksandra Hruszka, Marta Przepieść ze Społecznego LO Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Białymstoku za pracę *NiepoKORny XX wieku — Krzysztof Lachowski* o współpracowniku KSS KOR i działalności opozycyjnej wśród studentów w latach 1976–80 (Piotr Liedke)

Marzena Banach, Magdalena Pieczyńska, Rafał Rospenk, Maciej Skrzypczak z I LO im. ks. J. Kompałły i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim za pracę *Niepokorny, zaszczuty, zapomniany* o poznańskim poecie Wojciechu Bąku, którego narastający bunt doprowadził do prób wykluczenia go ze środowiska pisarzy (Piotr Grabarz)

Franciszek Horała, Ignacy Karczewski, Zofia Nycz, Adam Pakulski, Tomasz Wojdat ze Społecznego Gimnazjum nr 1 im. św. Urszuli Ledóchowskiej STO w Poznaniu za film będący rekonstrukcją i artystycznym zobrazowaniem postaw i działania członków NZS na terenie Poznania (Małgorzata Andrzejewska)

indywidualne (500 zł)

Jakub Budziszewski z ZS Katolickich im. ks. J. Długosza we Włocławku za pracę *W cieniu towarzysza Marchlewskiego — działalność opozycyjna Henryka Zielińskiego w Zakładach Celulozowo-Papierniczych im. J. Marchlewskiego we Włocławku*

Łukasz Wiater z VI LO im. A. Mickiewicza w Krakowie za pracę pokazującą postawę księdza Jana Góralika — duszpasterza i społecznika na Orawie, zamordowanego w Dachau (Wojciech Rak)

Marta Maria Buchowska z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pracę *Nawiedzony z Racotu*, pokazującą nauczyciela wychowania fizycznego, który podjął walkę z biurokracją, biernością, zawiścią... (Janusz Grupiński)

Dorota Gregorowicz z II LO im. W. Wróblewskiego w Gliwicach za pracę *Rzeczą człowieka jest walczyć, a rzeczą nieba — dać zwycięstwo. Zbigniew Gregorowicz — przedstawiciel pokolenia Kolumbów, niepokornych XX wieku* (Marek Trojan)

Kinga Kubić z LO im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Wysokiem Mazowieckiem za pokazanie postawy życiowej nauczyciela Edmunda Pawłowskiego, członka podziemia pod okupacją sowiecką, więźnia Gułagu (Andrzej Kurpiewski)

Izabela Krężel z VI LO im. A. Mickiewicza w Krakowie za pracę pokazującą *Życie i świadectwo ks. dr. Piotra Oborskiego* — zmarłego w więzieniu, skazanego na dożywocie w pokazowym procesie duszpasterza, który nie ugiął się wobec stalinowskiej rzeczywistości (Wojciech Rak)

Barbara Wrześcińska z II LO w ZS w Żychlinie za trzyczęściową pracę *Ci niepokorni gąbiniacy i nie tylko oni...* o niepokornych nauczycielach, tajnym nauczaniu i ruchu oporu przeciw Niemcom (Anna Wrześcińska — matka, Krzysztofa Wrześcińska — siostra)

Natalia Kurcz z LO w ZS nr 2 im. E. Kwiatkowskiego w Dębicy za pracę *Działalność tajnej organizacji młodzieżowej ZWP na terenie ziemi pilzneńskiej i dębickiej* (Joanna Dymitrowska)

Aleksandra Tulicka z LO w ZS Ponadgimnazjalnych im. A. Mickiewicza w Lubaniu za pracę *Stan wojenny oczyma Zdzisława Bykowskiego — buntownika z wyboru* (Grzegorz Wieczorek)

Olga Magdalena Baranek z LO im. Wspólnej Europy w Olsztynie za pracę *Strajk w Wyższej Oficerskiej Szkole Pożarniczej w dokumentach i relacji Marcina Garbowskiego — studenta IV roku* (Maciej Szczyglak)

Krystyna Maria Bauman z LO im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie za pokazanie *Polskich dróg Karola Baumana* — burzliwej historii życia pradziadka — polskiego patrioty o niemieckich korzeniach, w I połowie XX wieku (Janusz Grechuta)

Wyróżnienie II zespołowe (komplety książek)

Małgorzata Dybaś, Katarzyna Chochołek, Klaudia Lipka z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w Jaśle *Niepokorni uczniowie jasielskiego gimnazjum* (Wiesław Hap)

Arkadiusz Brandys, Mariusz Mazurek, Michał Radajewski z Technikum w ZS Zawodowych im. Powstańców Wielkopolskich w Gostyniu za pracę *Czarny Legion wolności symbolem* (Anita Woźniak)

Patrycja Zdrenka, Monika Węsiora, Monika Kulpa z ZS Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Złotowie za pracę *Wielcy spod znaku Rodła* (Marek Chołodowski)

Łukasz Otremba, Joanna Cieślak z II LO im. M. Konopnickiej w Katowicach za pracę *Mieszkańcy Górnego Śląska w walkach o wolność, godność, pokój i sprawiedliwość w XX wieku* (Anna Richter)

Angelika Trzęsala, Natalia Zaborowska z I LO im. ks. J. Kompały i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim za pracę *Vivere militare est* (Piotr Grabarz)

Paulina Garczyńska, Marianna Zielewicz, Marta Zielewicz z Poznania za pracę *Bahtale Roma — szczęśliwi Cyganie*

Paweł Łekawski, Anna Wanielista z II LO im. M. Skłodowskiej-Curie w Sanoku za pracę *O. Andrzej Deptuch OFM Conv. Niepokorne pragnienie prawdy* (Marta Szerszeń)

Ewelina Horosz, Anna Żukowska z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Odkryć nieznane. Losy Czesława Karolkiewicza* (Jarosław Hlebowicz)

Agnieszka Bondara, Joanna Brzeska z XXV LO im. S. Żeromskiego w Łodzi za pracę *Kiedyś działacze „Solidarności” — dziś budowniczowie przyszłości* (Sławomira Wójcik)

Łukasz Kondracki, Grzegorz Ogrodowczyk z Technikum nr 6 w ZS Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie za pracę *Pomagałam represjonowanym — wywiad z Panią Genowefą Kmiec-Baranowską* (Bożena Symonajć, Agnieszka Oponowicz — siostra)

Agnieszka Bogucka, Marta Szymanek z I LO im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie Trybunalskim za pracę *Nie popuścimy więc nic... Czerwonym!* (Piotr Grelowski)

Stanisław Czarnecki, Adam Garguliński, Patryk Gruszczyński, Marta Mikołajczak z XXVIII LO w ZS Budowlano-Drzewnych im. Bolesława Chrobrego w Poznaniu za pracę *Inne Światy — niepokorne „ósemki”* (Hanna Czarnońska-Łankiewicz)

Magdalena Borowiak, Joanna Patyk, Filip Piechowiak z Gimnazjum nr 44 im. Gen. M. Żaruskiego w Poznaniu oraz Bartosz Burchardt z VIII LO im. A. Mickiewicza w Poznaniu za pracę *Młodzi gniewni* (Anita Plumińska-Mieloch)

Magdalena Bancerek, Joanna Chwiećko, Agata Wysocka z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Niepokorni* (Zofia Moździerska)

Paulina Prytuło, Ewelina Witkowska z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *Więzień niehumanitarnej ziemi — historia Antoniego Radziszewskiego dwukrotnie zesłanego przez Sowieców na Sybir* (Piotr Liedke)

Paulina Kuczyńska, Paulina Pierchała z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *I moje będzie z za grobu zwycięstwo. Życie Franciszka Goska* (Piotr Liedke)

Agnieszka Marciniak, Aleksandra Nowicka z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Wielkie dni małych niepokornych* (Aleksandra Życzyńska, Ewa Biedrzycka)

Iwona Dąbrowska, Paulina Grochowska z III LO w ZS Ogólnokształcących nr 1 w

Suwałkach za pracę *Piętno przeszłości* (Elżbieta Zienda-Żywiczyńska)
Joanna Chmielecka, Szymon Chojnacki z III LO im. S. Staszica w ZS nr 1 w Kutnie za pracę *Kutnowscy „szaleńcy boży” XX wieku* (Jan Zawadzki)
Kamila Kołtonowska, Natalia Warzyńska z LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Bunt obywatela Jerzego Kruczyńskiego w dobie PRL-u* (Aleksandra Życzyńska)
Sylvia Badtke, Anna Natalia Kosior z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Po właściwej stronie* (Ewa Biedrzycka, Aleksandra Życzyńska)
Edyta Bartusik, Adriana Przybylska, Patrycja Skrzeczowska z LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Życie księdza Czesława Kujawy — byłego proboszcza parafii Strzelce* (Katarzyna Bartos)
Dorota Gawłowska, Jakub Gruchot, Maja Kasprzykowska, Marta Leśniowska, Joanna Majnusz, Magdalena Sibistowicz z Gimnazjum nr 3 im. A. Weltzla w Raciborzu za pracę *Zarozumiąta obojętność* (Aleksandra Flegler)
Mikołaj Barcentewicz, Bartłomiej Flis, Jakub Jakubczyk z XXI LO im. św. S. Kostki w Lublinie za pracę *Zima wasza, wiosna nasza. Opis postaw wobec działań władz komunistycznych w dobie PRL w Lublinie* (Aleksander Petkiewicz)
Julia Borowiak, Ewa Kozłowska z II LO im. T. Kościuszki w Kaliszu za pracę *Ocalić od zapomnienia...* (Iwona Kopeć)
Anna Chudzicka, Szymon Młynarczyk, Marcin Wierzbicki z IX LO im. Bohaterów Monte Cassino w Szczecinie za pracę *Franciszek Łuczko. „Wy tak będziecie stać”* (Urszula Suwaj)
Natalia Guzik, Agnieszka Kałwak, Mateusz Zabrzeński z XIV LO im. M. Kopernika w Krakowie za pracę *Krakowscy studenci na drodze ku wolności: marzec 1968 roku* (Czesław Wróbel)
Ewelina Franus, Eliza Kudyba z Gimnazjum w ZS w Rudzie Różanieckiej za pracę *...dostał przydomek „Tygrys”* (Justyna Grechuta)

indywidualne (książka)

Angelika Sadłowska z Liceum Profilowanego w ZS nr 9 za pracę *Żyć i głosić prawdę* (Zbigniew Dąbkowski)
Karolina Ślusarczyk z Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych im. J. Szerementowskiego w Kielcach za pracę *Ślady ks. bp. Czesława Kaczmarska na świętokrzyskich traktach historii* (Henryka Ślusarczyk)
Natalia Schetyna z ZS „Ekola” we Wrocławiu za pracę *Niepokorni — z gimnazjum na wojnę* (Andrzej Polański, Bolesław Rowiński)
Jakub Mik z Czechowic-Dziedzic za pracę *Bunt koloru punk* (Wojciech Mik — ojciec)
Łukasz Czup z I LO im. J. Długosza w Nowym Sączu *Niepokorni z Męciszki* (Teresa Czup)
Roksana Nadzikiewicz z Gimnazjum Publicznego w Jeziorach Wielkich z siedzibą we Włostowie za pracę *Świadkowie Jehowy, ich postawa w obliczu prześladowań*
Diana Pyjas z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Przebijemy ten mur* (Renata Sowa)
Marta Herman z ZS Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Złotowie za pracę *Historia mojego dziadka (Andrzej Herman 1927–20030)* (Marek Chołodowski)
Kacper Wereszczuk z Gimnazjum Publicznego w ZS im. Jana Pawła II w Szydłowcu za pracę *Dzielnii chłopcy z leśniczówek* (Zdzisława Lorenc-Hanusz)
Dawid Murzyn z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie za pracę *Czas próby... czas niepokornych* (Sławomir Bielecki)
Michał Wiśniewski z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce *Niesamowita historia sztandaru* (Jarosław Hlebowicz)
Bartłomiej Szymkowiak z II LO im. W. Wróblewskiego w ZSO nr 3 w Gliwicach za pracę

W życiu obchodziło go wszystko. Życie i działalność ojca Jana Siemieńskiego (Marek Trojan)
Grzegorz Juśkiewicz z IV LO im. F. Chopina w Ostrowie Wielkopolskim za pracę *Tadeusz Jankowski (1914–1990) lekarz, żołnierz, a przede wszystkim człowiek* (Jan Welsandt, Maria Juśkiewicz)

Lubomiła Korzeniewska z Gimnazjum nr 7 w Grudziądzu im. T. „Bora”-Komorowskiego za pracę *Stanisław Radlerski — niezwykła historia zwykłego człowieka* (Sylwia Zwara)

Joanna Bilmin z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Cierpienie wymaga więcej odwagi niż śmierć — Napoleon* (Małgorzata Łukawska, Zofia Moździerska)

Marta Szoda z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Cisi bohaterowie* (Zofia Moździerska)

Sylwia Goławska z I LO im. B. Prusa w Siedlcach za pracę *Zygmunt Goławski — symbol niestrudzonej walki o ojczyznę, prawdę i godność człowieka* (Sylwester Jasiński)

Oksana Indyk z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę *Opowieść o niepokornym człowieku* (Magdalena Sało)

Sonia Krygier z Gimnazjum nr 44 im. gen. M. Zaruskiego w Poznaniu za pracę *Niemiec też człowiek* (Anita Plumińska-Mieloch)

Małgorzata Świdarska z Gimnazjum nr 1 w Sztumie za pracę *My tu byliśmy, my tu jesteśmy, my tu będziemy — losy działaczy plebiscytowych na Powiślu* (Eleonora Karzarnowicz)

Justyna Jakubczyk z LO w ZS Ponadgimnazjalnych im. A. Mickiewicza w Lubaniu za pracę *Wielki upór i wielkie czyny w imię wielkich idei* (Grzegorz Wiczorek)

Aleksandra Ośka z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Patriotyzm w rodzinie Feldmanów* (Katarzyna Bartos)

Radosław Żuchowski z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Cichy bohater* (Irena Anuszek, Aleksandra Życzyńska)

Michał Trędowski z II LO im. Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Ostatni Mohikanin, czyli o Jerzym Szwarcu, społeczniku grudziądzkim* (Aleksandra Życzyńska, Irena Anuszek)

Krzysztof Wilk z LO im. S. Banacha w Żaganiu za pracę *Roger Joyce Bushell — niestrudzony uciekinier* (Rafał Szymczak)

Paula Weronika Jajdzewska z II LO im. gen. W. Andersa w Chojnicach za pracę *Ocalić od zapomnienia* (Edyta Gryl)

Paweł Warzocha z III LO im. C.K. Norwida w Zamościu za pracę *Powołany do zwycięstwa solidarnościowy bunt 1980–89* (Teresa Szostak)

Milena Grzegorzczuk z ZS Ogólnokształcących i Ekonomicznych w Lubsku za pracę *Studencka walka o niepodległość* (Wioletta Nawrot)

Dominika Grześkowiak z LO nr V im. K. Potockiej w Poznaniu za pracę *Kościół rzymskokatolicki w okresie II wojny światowej w Kraju Warty* (Alina Siudzińska)

Agnieszka Wiczorek z Katolickiego Liceum Fundacji „Szkoły z Charakterem” im. E. Stein w Gliwicach za pracę *Niepokorne ciele* (Bożena Kantyka — przyjaciółka rodziny)

Nagrody dla nauczycieli: Nagroda I (1200 zł)

Anita Plumińska-Mieloch z Gimnazjum nr 44 im. gen. M. Zaruskiego w Poznaniu za opiekę nad sześcioma pracami, w tym czterema finałowymi, piętnaściorga laureatów

Nagrody II (1000 zł)

Janusz Grupiński z I LO im. Oskara Kolberga w Kościanie za opiekę nad trzema pracami finałowymi ośmiu laureatek

Piotr Liedke z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku i LO Społecznego

Towarzystwa Oświatowego w Białymstoku za opiekę nad pięcioma pracami, w tym trzema finałowymi, dziesięciu laureatek

Nagrody III (800 zł)

Halina Durajczyk z XIII LO w ZS Ogólnokształcących nr 7 w Szczecinie za opiekę nad dwiema pracami finałowymi, w tym nad pracą, która uzyskała I nagrodę zespołową, pięciu laureatek

Piotr Grabarz z I LO im. J. Kompały i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim za opiekę nad trzema pracami, w tym dwiema finałowymi, dziewięciorga laureatów

Wiesław Hap z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w Jaśle za opiekę nad trzema pracami, w tym dwiema finałowymi, ośmiorga laureatów

Paweł Nowak z XIII LO w ZS Zawodowych nr 5 im. A. Fredry we Wrocławiu za opiekę nad dwiema pracami finałowymi ośmiorga laureatów

Wojciech Rak z VI LO im. A. Mickiewicza w Krakowie za opiekę nad dwiema pracami finałowymi dwojga laureatów

Marek Trojan z II LO w ZSO nr 3 im. W. Wróblewskiego w Gliwicach za opiekę nad trzema pracami, w tym dwiema finałowymi, trojga laureatów

Warszawa, 4 czerwca 2007

Komunikat podpisało Jury Finałowe:

Anna Radziwiłł
Zbigniew Gluza
Jacek Kochanowicz
Andrzej Paczkowski
Tomasz Szarota